

به نام دانای توانا

پیش‌گفتار

فکر می‌کنی در کدام لحظه‌ها، آدم از همیشه عمرش سبک‌تر است و دیگر، بار هستی‌اش بر روی دوشش سنگینی نمی‌کند و این وسوسه شوم همیشه را که از زیر بار بودنش شانه خالی کند، به ناگاه از یاد می‌برد؟ من احساس می‌کنم، این لحظه، لحظه آفریدن است؛ وقتی که شعری می‌گویی، ترانه‌ای می‌سازی، نقش چهره‌ای می‌زنی که هنوز آن را کسی ندیده و نقلِ داستانی می‌کنی که هنوز کسی آن را نشنیده. در این لحظه‌هاست که آدم از بودنش راضی می‌شود؛ می‌بیند که دیگر را کد نیست؛ جریان دارد؛ جریان هستی از خودت به ترانه‌ای که ساخته‌ای، چهره‌ای که پرداخته‌ای یا فرضیه‌ای که در سر داری یا اختراعی که در دست... . و از زیباترین این آفرینش‌ها شعر است. واقعاً چه لذتی باید داشته باشد، وقتی همین واژه‌های بی‌حوصله عبوس را که به زحمت حاضرند برای چند ثانیه کنار هم بیایند تا جمله‌هایی را معمولی‌تر از هر روز به زبان بیاوریم، طوری کنار هم جمع کنی که، تا دنیا دنیاست، از هم جدا نشوند؛ ترانه‌ای جاودان که همیشه می‌خواند، همچون «صدای سخن عشق» که همیشه می‌ماند:

«آن کلاغی که پرید

از فراز سر ما

و فرو رفت در اندیشه آشفته ابری و لگرد

و صدایش، همچون نیزه کوتاهی، پهنای افق را پیمود

خبر ما را با خود خواهد برد به شهر.

همه می‌دانند

همه می‌دانند

که من و تو از آن روزنه سرد عبوس

باغ را دیدیم

و از آن شاخه بازیگر دور از دست

سیب را چیدیم

همه می‌ترسند

همه می‌ترسند، اما من و تو

به چراغ و آب و آینه پیوستیم

و نترسیدیم

سخن از پیوند سست دو نام

و هماغوشی در اوراق کهنه یک دفتر نیست

سخن از گیسوی خوشبخت من است

با شقایق‌های سوخته بوسه تو...»

«فروغ فرخزاد»

آیا به راستی، از عصیان عشق در برابر قرارهای بی اعتبار، تصویری زیباتر از این می توان آفرید؛ عصیانی که بر ما به ارث مانده است، از آن دم که «حوّا» و «آدم» «از آن شاخهٔ بازیگر دور از دست، سیب را چیدند» و «اندیشه‌های آشفته» چون «ابره‌های ولگرد» به آسمان ذهن آدمی سرک کشیدند و جار چیان زمین، طومار خطاهای ما را به منقار گرفتند و به آن سوی افق‌ها پریدند.

و ادبیات واقعی، تمامش آفرینش است. آفرینش دنیاهایی تازه با آدم‌هایی تازه؛ آدم‌هایی که هر کاری که بخواهی می‌کنند و هر طوری که بخواهی فکر می‌کنند و دست هیچ‌کس هم به آن‌ها نمی‌رسد، تا آن‌ها را به خاطر کارهایشان یا فکرهایشان، بگیرد و به چارمیخ بکشد و بکشد. اینجا دنیای خیال است و آرزو، «هر چه می‌خواهد دل تنگت بگو».

هامون سبطی

از دوستان خوب انتشارات دریافت آقایان علی امین صادقیه، فرهاد حصارى، بابک جوانمرد و گروه تبلیغات، عباس حجازی و گروه فروش، بخش روابط عمومی، خانم علی‌زاده و همچنین گروه اتناق تاپ انتشارات دریافت با هدایت **جناب آقای نوری** به‌ویژه زحمات شبانه‌روزی **سرکار خانم مشی** از ته دل سپاسگزارم.

پاینده باشید!

تعریف نمادهای به کار رفته در این کتاب

- ۱- درس: بیان تعریف‌ها یا مطالب پایه‌ای
- ۲- نکته: موضوع‌های ریز مربوط به یک موضوع اصلی یا راه‌های میان‌بر
- ۳- توجه: توضیح نکته‌هایی که با بدفهمی همراهند یا باعث اشتباه می‌شوند
- ۴- یادآوری: آ- بیان نکته‌های گفته‌شده یا مطالب سال‌های گذشته
ب- بیان ارتباط میان مفهوم‌های جدید و مفهوم‌های قبلی
- ۵- راهنمایی: بیان نکته‌ای که در رسیدن به پاسخ سؤال راه‌گشاست، قبل از بیان مستقیم راه‌حل و پاسخ

فهرست

- ۱ مقدمه‌ای بر آرایه‌های ادبی.
- ۲ راهنمای درس به درس آرایه‌های ادبی.

۳ آرایه‌های ادبی لفظی

- ۳ واج‌آرایی (نغمهٔ حروف).
- ۶ تست‌های تمرینی واج‌آرایی (نغمهٔ حروف).
- ۸ سجع (تسجیع).
- ۱۱ ترصیح.
- ۱۳ تست‌های تمرینی سجع.
- ۱۵ جناس همسان (نام).
- ۱۶ واژه‌های ایهام‌برانگیز.
- ۲۳ جناس‌های ناهمسان (ناقص).
- ۲۷ تست‌های تمرینی جناس.

۳۳ آرایه‌های ادبی معنوی

- ۳۳ مراعات نظیر (تناسب).
- ۳۵ تست‌های تمرینی مراعات نظیر (تناسب).
- ۳۷ تضاد (طباق).
- ۳۹ تست‌های تمرینی تضاد (طباق).
- ۴۱ متناقض‌نمایا تناقض (پارادوکس).
- ۴۶ تست‌های تمرینی متناقض‌نمایا تناقض (پارادوکس).
- ۵۱ ایستگاه دوره‌ای ۱.
- ۵۱ عکس (قلب).
- ۵۱ لف و نشر.
- ۵۳ آزمون دوره‌ای ۱.
- ۵۵ آزمون دوره‌ای ۲.

۵۷	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱
۵۹	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۲
۶۱	◀ تلمیح
۶۲	◀ تلمیح‌های رایج
۶۶	تست‌های تمرینی تلمیح
۷۰	◀ تضمین
۷۱	تست‌های تمرینی تضمین
۷۳	◀ اغراق (مبالغه، غلو)
۷۷	تست‌های تمرینی اغراق (مبالغه، غلو)
۸۱	◀ حسن تعلیل
۸۴	تست‌های تمرینی حسن تعلیل
۸۸	◀ مثل، تمثیل و اسلوب معادله
۸۸	◀ مثل
۸۸	◀ تمثیل
۸۹	◀ اسلوب معادله
۹۵	تست‌های تمرینی اسلوب معادله
۹۹	◀ ایهام
۱۰۵	تست‌های تمرینی ایهام
۱۰۹	◀ ایهام تناسب
۱۱۵	تست‌های تمرینی ایهام تناسب
۱۲۱	ایستگاه دوره‌ای ۲
۱۲۲	آزمون دوره‌ای ۳
۱۲۴	آزمون دوره‌ای ۴
۱۲۶	آزمون دوره‌ای ۵
۱۲۸	آزمون دوره‌ای ۶
۱۳۰	آزمون دوره‌ای ۷
۱۳۲	آزمون دوره‌ای ۸
۱۳۴	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۳
۱۳۶	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۴
۱۳۸	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۵
۱۴۰	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۶
۱۴۳	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۷
۱۴۵	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۸

- ۱۴۹ فرایند تشبیه. ◀
- ۱۴۹ آرایه تشبیه. ◀
- ۱۵۶ اضافه تشبیهی. ◀
- ۱۵۶ اضافه‌های تشبیهی رایج. ◀
- ۱۵۹ تست‌های تمرینی تشبیه. ◀
- ۱۶۷ مجاز. ◀
- ۱۶۸ مجازهای رایج در ادبیات فارسی. ◀
- ۱۷۲ تست‌های تمرینی مجاز. ◀
- ۱۷۵ استعاره مصرحه (نوع اول). ◀
- ۱۷۷ استعاره‌های رایج. ◀
- ۱۸۴ تفاوت مجاز و استعاره مصرحه. ◀
- ۱۸۵ استعاره مکنیه (نوع دوم). ◀
- ۱۸۷ اضافه استعاری. ◀
- ۱۸۹ تفاوت اضافه استعاری و اضافه تشبیهی. ◀
- ۱۹۲ تفاوت اضافه استعاری و اضافه اقترانی. ◀
- ۱۹۳ تست‌های تمرینی استعاره. ◀
- ۲۰۲ کنایه. ◀
- ۲۰۶ تفاوت مجاز و کنایه. ◀
- ۲۱۱ تست‌های تمرینی کنایه. ◀
- ۲۱۶ تشخیص (آدم‌نمایی، Personification). ◀
- ۲۲۰ تست‌های تمرینی تشخیص (آدم‌نمایی، Personification). ◀
- ۲۲۴ حس آمیزی (synaesthesia). ◀
- ۲۲۸ تست‌های تمرینی حس آمیزی (synaesthesia). ◀
- ۲۳۲ ایستگاه دوره‌ای ۳. ◀
- ۲۳۲ الگوهای طرح تست. ◀
- ۲۴۱ آزمون دوره‌ای ۹. ◀
- ۲۴۳ آزمون دوره‌ای ۱۰. ◀
- ۲۴۵ آزمون دوره‌ای ۱۱. ◀
- ۲۴۷ آزمون دوره‌ای ۱۲. ◀
- ۲۴۹ آزمون دوره‌ای ۱۳. ◀
- ۲۵۱ آزمون دوره‌ای ۱۴. ◀
- ۲۵۳ آزمون دوره‌ای ۱۵. ◀
- ۲۵۵ آزمون دوره‌ای ۱۶. ◀

۲۵۷	آزمون دوره‌ای ۱۷
۲۵۹	آزمون دوره‌ای ۱۸
۲۶۱	آزمون دوره‌ای ۱۹
۲۶۳	آزمون دوره‌ای ۲۰
۲۶۵	آزمون دوره‌ای ۲۱
۲۶۷	آزمون دوره‌ای ۲۲
۲۶۹	آزمون دوره‌ای ۲۳
۲۷۱	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۹
۲۷۳	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۰
۲۷۵	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۱
۲۷۸	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۲
۲۸۱	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۳
۲۸۴	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۴
۲۸۶	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۵
۲۸۹	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۶
۲۹۲	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۷
۲۹۴	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۸
۲۹۷	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۱۹
۲۹۹	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۲۰
۳۰۲	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۲۱
۳۰۵	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۲۲
۳۰۸	پاسخ تشریحی آزمون دوره‌ای ۲۳